

Wyrok z dnia 17 maja 2001 r.

II UKN 369/00

Szkoła, zobowiązana przed dniem 31 grudnia 1999 r. do zapłaty nauczycielowi odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu spowodowanego chorobą zawodową, pozostaje nadal zobowiązana (art. 32 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.) po tym dniu, mimo że jest finansowana przez jednostkę samorządu terytorialnego.

Przewodniczący SSN Teresa Romer, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2001 r. sprawy z powództwa Jadwigi M. przeciwko 1. Zespołowi Szkół Elektryczno-Mechanicznych w N.S., 2. Urzędowi Miasta N.S. o odszkodowanie, na skutek kasacji Zespołu Szkół Elektryczno-Mechanicznych w N.S. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie z dnia 3 lutego 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Powódka Jadwiga M. w pozwie skierowanym przeciwko Zespołowi Szkół Elektryczno-Mechanicznych w N.S. i przeciwko Miastu N.S. domagała się zasądzenia odszkodowania za 30% uszczerbek na zdrowiu spowodowany chorobą zawodową stwierdzoną przez Państwowego Terenowego Inspektora Sanitarnego w N.S., a nabytą podczas 35-letniego zatrudnienia w tym Zespole Szkół w charakterze nauczyciela fizyki.

Pozwani w odpowiedzi na pozew nie kwestionowali uprawnień powódki do odszkodowania, kwestionowali jednak swoją legitymację bierną w procesie, wnosząc o oddalenie powództwa i wezwanie do udziału w sprawie Skarbu Państwa - Wojewo-

dy M. z uzasadnieniem, że na mocy przepisu art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), zobowiązania finansowe państwowej jednostki budżetowej (zakładu budżetowego), jaką przed dniem 1 stycznia 1999 r., tj. przed przejściem przez samorząd terytorialny, był Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w N.S. stały się zobowiązaniami Skarbu Państwa.

Wyrokiem z dnia 20 września 1999 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Nowym Sączu uwzględnił powództwo w całości w stosunku do Zespołu Szkół Elektryczno-Mechanicznych i oddalił je wobec pozwanego Miasta N.S. Sąd Rejonowy stwierdził, że zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm.) powódce przysługuje odszkodowanie od zakładu pracy, tym zaś w jej przypadku jest pozwany Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych. Ten zakład jest też pracodawcą powódki w rozumieniu art. 3 KP.

Powyższy wyrok pozwany Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych zaskarżył apelacją, która wyrokiem z dnia 3 lutego 2000 r. Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie została oddalona z uzasadnieniem, iż przepis art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, nie spowodował by Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych przestał być pracodawcą powódki, zaś zgodnie z przepisem art. 32 ust. 1 ustawy wypadkowej jednorazowe odszkodowanie za uszczerbek na zdrowiu spowodowany chorobą zawodową przysługuje pracownikowi od zakładu pracy.

Kasacja strony pozwanej zarzuca powyższemu wyrokowi naruszenie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. przez jego niezastosowanie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Poza sporem jest, iż u powódki stwierdzono uszczerbek na zdrowiu spowodowany chorobą zawodową, powstały podczas zatrudnienia w 1998 r. w pozwanym Zespole Szkół Elektryczno-Mechanicznych. Tym samym podstawą roszczenia odszkodowawczego są przepisy art. 9 ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a zatem stroną zobo-

wiązaną do wypłaty odszkodowania jest Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych. Jest on bowiem nadal uspołecznionym zakładem pracy w rozumieniu art. 32 ust. 1 pkt 1 wymienionej wyżej ustawy, a także pracodawcą powódki, tak w dacie stwierdzenia uszczerbku, jak i w dacie złożenia wniosku o odszkodowanie - w rozumieniu art. 3 KP. Szkoła, w której powódka pracowała i nabawiła się choroby zawodowej, jako placówka oświatowa nie została zlikwidowana. Charakter szkoły jako pracodawcy na gruncie przepisów ustawodawstwa pracy wynika także z treści przepisu art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm.), według którego „dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami”, oraz z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.), według którego „szkołą kieruje dyrektor, który jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły”. Dlatego też pogląd, wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1998 r. II UKN 196/98 (OSNAPiUS 1999 r. nr 18, poz. 589), że przejęcie prowadzenia szkół (...) przez gminy nie pozbawiło ich statusu pracodawców w stosunku do zatrudnionych w nich nauczycieli i innych pracowników, należy zaakceptować. Nie został on podważony przez uregulowanie przepisu art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r., według którego zobowiązaniami Skarbu Państwa, powstałymi do 31 grudnia 1998 r. są zobowiązania finansowe państwowych jednostek budżetowych i zakładów budżetowych, przejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Odnośnie do samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, który powstał w wyniku przekształcenia zakładu publicznego prowadzonego w formie jednostki budżetowej Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 lipca 2000 r., III ZP 16/00 (OSNAPiUS 2000 r. nr 23, poz. 847) stwierdził, iż ponosi on odpowiedzialność za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy powstałe przed dokonaniem przekształcenia. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy zgodził się ze stanowiskiem zawartym w uchwale tego Sądu z dnia 1 lutego 2000 r., III ZP 20/99 (OSNAPiUS 2000 r. nr 13, poz. 501), w myśl której za zobowiązanie w postaci dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek strefy budżetowej przysługującego za 1998 rok przepracowany w zlikwidowanym urzędzie wojewódzkim pracownikowi, który z dniem 1 stycznia 1999 r. stał się pracownikiem starostwa powiatowego, odpowiadają solidarnie - to starostwo powiatowe i Skarb Państwa. Podkreślić jednak należy, że o ile przywołane uchwały doty-

czyły stanów faktycznych, w których dotychczasowe placówki zatrudnienia były przekształcone (służba zdrowia) lub likwidowane (urząd wojewódzki), a zmiana pracodawcy następowała w trybie art. 23¹ § 1 KP, i zastosowanie miał art. 23¹ § 2 KP - o tyle w przedmiotowej sprawie nie zmienił się ani charakter placówki zatrudnienia (szkoła), ani rodzaj zatrudnienia pracownika (nauczyciel). Pozwany w niniejszej sprawie podmiot zatrudniający jest co do zakresu zadań wynikających z przepisów ustawy o systemie oświaty oraz praw i obowiązków powódki jako nauczycielki (wynikających z Karty Nauczyciela) tożsamy z podmiotem zatrudniającym powódkę przed dniem 1 stycznia 1999 r., tj. przed reformą administracji publicznej. Skoro zatem podmiot ten był podmiotem zobowiązanym do świadczenia na rzecz pracownika odszkodowania z tytułu uszczerbku spowodowanego chorobą zawodową przed wyżej wskazaną datą, nie przestał być zobowiązany po tej dacie tylko ze względu na treść art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Zgodzić należy się z motywacją uchwały III ZP 16/00, iż nie jest dopuszczalna taka wykładnia art. 80 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, że skoro Skarb Państwa stał się zobowiązanym, to inne podmioty przestały być zobowiązane. „Przepis ten należy traktować jako dodatkową gwarancję realizacji zobowiązań powstałych w jego warunkach. Oznacza ona, że oprócz podmiotów odpowiedzialnych za określone nim zobowiązania, dodatkowo przejmuje je (staje się zobowiązany) Skarb Państwa. Jest to więc rodzaj szczególnego następstwa prawnego. Może ono powodować współodpowiedzialność z innymi podmiotami. Jednakże Skarb Państwa ani żadna jego jednostka organizacyjna nie jest w aspekcie roszczeń ze stosunku pracy pracodawcą (dotychczasowym, nowym). Jeżeli jednak jednostka organizacyjna będąca dotychczasowym pracodawcą zostaje zlikwidowana, to Skarb Państwa w zakresie jej zobowiązań powstałych do dnia 31 grudnia 1998 r. jest jej następcą prawnym”. Akceptując ten tok rozumowania w realiach przedmiotowej sprawy, należy dojść do wniosku, że skoro Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w N.S. nie został zlikwidowany - jest on zobowiązany do zapłaty powódce odszkodowania i jest on biernie legitymowany w niniejszym procesie.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====